

[Formation of information competence of future economists during professional training]. Kyiv.

3. *Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoyi ukrayins'koyi movy (z dod. i dopov.)* (2005). [Big explanatory dictionary of modern Ukrainian language]. Kyiv, Irpin': VTF, «Perun».

4. Velychko, N. O. (2007). *Systematyzatsiya ekolohichnykh znan' uchniv profesiyno-tekhnichnykh uchylshch avtotransportnoho profilyu*. [Systematization ecological knowledge of students vocational schools Motor Transport profile]. Kyiv.

5. Halimov, A. V. (2004). *Teoretyko-metodychni zasady pidhotovky maybutnikh ofitseriv-prykordonnykiv do vykhovnoyi roboty z osobovym skladom: monohrafiya*. [Theoretical and methodological basis for training future officers of border guards to educational work with personnel: monograph]. Khmel'nyts'kyi: Vyd-vo NADPSU.

6. Honcharenko, S. U. (1997). *Ukrayins'kyi pedahohichnyy slovnyk*. [Ukrainian Pedagogical Dictionary]. Kyiv: Lybid'.

7. Kobernik, S. H. (1995). *Oporni skhemy yak zasib systematyzatsiyi znan' shkolyariv (na materialy predmetiv pryrodnycho-heohrafichnoho tsyклу)*. [Supporting schemes as a means to systematize the knowledge of students (based on items Natural Sciences and Geography cycle)]. Kyiv.

8. Kuryland, Z. N. (1995). *Profesiyna ustalenist' vchytelya - osnova yoho pedahohichnoyi maysternosti*. [Professional teachers sustainability – the basis of his pedagogical skills]. Odesa.

9. *Novyy tlumachnyy slovnyk ukrayins'koyi movy* (2001). [New explanatory dictionary Ukrainian language]. Kyiv: Akonit.

10. Slepkan', Z. Y. (1983). *Psykhologo-pedahohycheskaya osnova obuchenyua matematyke: metod. posob.* [Psychological and pedagogical basis for learning mathematics: method. posob.]. Kyiv: Rad. shk.

11. *Systematyzatsiya rezul'tativ naukovoho ekonomichnoho doslidzhennya [Elektronnyy resurs]*. [Systematization of the scientific economic research. Electronic resource]. Rezhim dostupu: http://studopedia.su/8_3352_sistematzatsiya-rezultativ-naukovogo-ekonomichnoho-doslidzhennya.html

12. *Filosofs'kyu entsyklopedychnyy slovnyk* (2002). [Encyclopedic Dictionary of Philosophy]. Kyiv: Abrys.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

САМКО Алла Миколаївна – аспірант Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України.

Наукові інтереси: персоналії, історико-педагогічні дослідження, освіта дорослих.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

SAMKO Alla Mykolaivna – Postgraduate of the Institute of Pedagogical and Adult Education of the NAES of Ukraine.

Circle of scientific interests: personalities, historical and pedagogical research, adult education.

Дата надходження рукопису 17. 09. 2017 р.

УДК 378.14:168

СОРОКВАШИН Сергій Володимирович – аспірант Дніпропетровського університету ім. Альфреда Нобеля
e-mail: sorok24@gmail.com

СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЯК ОДНА З ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Постійні зміни в характері виробництва, спричинені інноваціями в будівельній галузі, стрімкий розвиток інформаційного суспільства вимагають перегляду усталеного змісту та підходу до організації професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі. Упровадження компетентнісного підходу в навчально-виробничий процес професійної школи України сьогодні є одним із провідних

напрямів оновлення змісту освіти. У зв'язку з переходом на навчання за новими державними стандартами ПТО та підготовку на сучасному етапі професійно мобільних кваліфікованих робітників на основі компетентнісного підходу, рівень компетентностей випускників вважається одним із головних показників розвитку системи професійної освіти.

Особливого значення набуває проблема формування інформаційно-комунікаційної компетентності кваліфікованого робітника як

складової професійної компетентності в процесі професійної підготовки у зв'язку з їх майбутньою професійною діяльністю у сучасних виробничих ситуаціях. Тому особливо актуальним є дослідження умов, критеріїв та рівнів формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналіз наукових праць, присвячених проблемі формування інформаційно-комунікаційної компетентності (Н. Ничкало, Н. Волкова, М. Бовтенко, Л. Бочарова, Л. Горбунова, І. Єрьоміна, В. Кривчанський, М. Лебедева, А. Любителев, А. Семібратов, К. Ситникова, В. Стародубцев, І. Фаліна, К. Ханова, О. Шилова, М. Жалдак, О. Спірін, Ю. Триус та ін.) свідчить про неабиякий інтерес до зазначеної проблеми. Не зважаючи на достатньо широкий спектр публікацій, присвячених даному питанню, полеміка навколо формування інформаційно-комунікаційної компетентності триває.

Проблема створення і використання інформаційно-освітнього середовища (ІОС) відображається у працях В. Бикова, Р. Гуревича, І. Захарової, Г. Кедровича, В. Олійника, Є. Полат.

Мета статті: дослідження проблеми створення інформаційно-освітнього середовища, що дозволить ефективно формувати інформаційно-комунікаційну компетентність майбутніх кваліфікованих робітників-будівельників на основі сучасних засобів та технологій навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Професії, що відносяться до будівельної галузі, на сьогодні є наукоємними і високотехнологічними та вимагають від кваліфікованого робітника знання автоматизованого обладнання на основі комп'ютерних технологій, навичок комунікації, пошуку, отримання і аналізу нової інформації. Однак формування інформаційно-комунікаційної компетентності у майбутніх кваліфікованих робітників, що не зорієнтовані на комп'ютерні дисципліни як на професію (електрогазоварник, маляр, штукатур, столяр будівельний тощо), стає лише атрибутивною компонентою навчального-виробничого процесу професійно-технічного навчального закладу (ПТНЗ).

Крім того, професійно-технічна освіта носить як технічний, так і гуманітарний характер, що суттєво впливає на складний і інтегральний процес формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі, а також такий, що потребує заходів з його оптимізації.

Відповідно при підготовці майбутніх кваліфікованих будівельників до оволодіння ними інформаційно-комунікаційної компетентності необхідно забезпечити дотримання певних педагогічних умов.

Перш ніж визначити ряд педагогічних умов, яких необхідно дотримуватися для успішного формування вказаної компетентності, проаналізуємо вихідні поняття.

У довідковій літературі надаються різні тлумачення поняття «умова», які мають багато спільного. Так, у філософському енциклопедичному словнику зазначено, що «умова – філософська категорія, в якій відображаються універсальні відношення речі до тих факторів, завдяки яким вона виникає та існує. Завдяки наявності відповідних умов властивості речей переходять з можливості в дійсність» [8, с. 482].

Умова – існуючий компонент комплексу об'єктів (речей, їх станів, взаємодій), із наявності якого з необхідністю випливає існування даного явища. Весь цей комплекс, в цілому, називають достатніми умовами явища. Якщо зі всіх можливих наборів умов відібрати загальні, отримаємо необхідні умови, тобто ті, що наявні кожного разу, коли має місце дане явище. Повний набір необхідних умов, з якого неможливо виключити жодний компонент, не порушивши обумовленості, називають необхідним і достатнім [7].

Системний аналіз психолого-педагогічної, філософської, методичної та соціологічної літератури дає можливість розглядати категорію «умова» як складову будь-якого процесу, зокрема і процесу формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників-будівельників у процесі професійної підготовки.

Серед умов виділяють також зовнішні та внутрішні обставини, від яких залежить дане явище [2]. До внутрішніх обставин належать чинники, що діють в середині системи, явища, а до зовнішніх – ті, що впливають на явище, але належать до оточуючого середовища.

На думку О. Бражнич, педагогічні умови є сукупністю об'єктивних можливостей змісту, методів, організаційних форм і матеріальних можливостей здійснення педагогічного процесу, що забезпечує успішне досягнення поставленої мети [3].

В. Андрєєв вважає, що педагогічні умови – це результат «цілеспрямованого відбору, конструювання та застосування елементів змісту, методів (приймів), а також організаційних форм навчання для досягнення ... цілей» [2, с. 124].

Педагогічні умови мають подвійний характер: з одного боку, це джерело

виникнення, існування та розвитку самого педагогічного процесу, запорука його присутності та можливостей удосконалення. І навіть, спеціально створені педагогічні умови мають здатність регулювати педагогічний процес, робити його компоненти співвідносними один до одного. З іншого боку, педагогічні умови є «атмосферою» навчально-виробничого процесу, і саме від цілеспрямованості, впорядкованості, логічності та структурованості педагогічних умов залежить функціонування цього процесу та його ефективність [3, с. 97].

Отже, вчені-дослідники визначають педагогічні умови як сукупність об'єктивних можливостей, що забезпечують успішне вирішення поставлених завдань або як функціональну залежність суттєвих компонентів педагогічного явища від комплексу об'єктів (речей, їх станів, процесів, взаємодій) у різних проявах.

Загальною рисою усіх визначень цього поняття є направленість умов на вдосконалення взаємодії учасників педагогічного процесу при вирішенні конкретних дидактичних завдань. Отже, педагогічні умови визначимо як *сукупність факторів, що забезпечують організацію, регулювання, взаємодію об'єктів і явищ педагогічного процесу для досягнення поставленої мети.*

У світлі нашого дослідження під педагогічними умовами формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі будемо розуміти таку сукупність факторів, що будуть ефективно впливати на формування та розвиток всіх компонентів інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників-будівельників як складової формування їх професійної компетентності.

Як зазначалося вище, інформаційно-комунікаційна компетентність є важливою складовою професійної компетентності кваліфікованого робітника будівельної галузі, тож це питання має розглядатися у контексті аналізу професійної компетентності майбутнього фахівця.

Професійна компетентність характеризується професійними знаннями та умінням їх реалізовувати. Вимоги до професійної компетентності багато в чому залежать від рівня і характеру виконуваних завдань. В її основі лежить професійна придатність, що являє собою сукупність психічних і психофізіологічних особливостей, необхідних для здійснення ефективної професійної діяльності [7].

Різноманіття підходів до пояснення феномена професійної компетентності дозволяє

показати її як інтегративну якість особистості робітника-професіонала, як умову та передумову ефективної професійної діяльності майбутніх кваліфікованих робітників і як мету професійного самовдосконалення.

Крім того, професійна компетентність визначає обсяг компетенцій, коло повноважень у сфері професійної діяльності. У більш вузькому розумінні під професійною компетентністю розуміється коло питань, у яких суб'єкт має пізнання, досвід, і сукупність яких відбиває соціально-професійний статус і професійну кваліфікацію, а також якісні особистісні, індивідуальні особливості (здатності) або якості, що забезпечують можливість реалізації певної професійної діяльності. До даного переліку входить і інформаційно-комунікаційна компетентність [7].

Систему формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі ми розглядаємо в єдності взаємодіючих компонентів:

- мотиваційний;
- когнітивний;
- діяльнісно-креативний.

На основі вище зазначеного можна передбачити можливість диференційованого розвитку кожного з компонентів у контексті формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі в процесі професійної підготовки.

На даному етапі нашого дослідження висуваємо гіпотезу про те, що найкраще це буде зробити за рахунок тих факторів, які будуть ефективно впливати на формування та розвиток всіх компонентів інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх фахівців як складової формування їх професійної компетентності, а отже таке формування буде успішним при реалізації комплексу таких педагогічних умов:

- спрямованість змісту професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі на формування інформаційно-комунікаційної компетентності;
- формування потреби в набутті інформаційно-комунікаційної компетентності через організацію діяльності учнів в інформаційно-освітньому середовищі навчального закладу;
- гармонійне поєднання навчальної та позанавчальної діяльності майбутніх кваліфікованих робітників-будівельників, здатного забезпечити набуття у них інформаційно-комунікаційної компетентності.
- забезпечення управління формуванням інформаційно-комунікаційної компетентності на основі індивідуального підходу й

налагодження суб'єкт-суб'єктної взаємодії між викладачем і учнями.

Детальніше зупинимося на створенні інформаційно-освітнього середовища навчального закладу як однієї з педагогічних умов.

Відмінною особливістю сучасного етапу розвитку суспільства є його інформатизація. Розпочавшись в 70-х роках минулого сторіччя, процес інформатизації суспільства останніми роками набув справді глобального характеру. Під впливом інформатизації відбуваються кардинальні зміни у всіх сферах життя і професійної діяльності людей: у науці, освіті, культурі, економіці, охороні здоров'я, побутовій сфері. Ці зміни масштабні і глибокі, а їх вплив на життєдіяльність суспільства значний, що спонукає будувати навчально-виробничий процес на основі сучасних інформаційно-комунікаційних засобів та технологій.

Інформаційно-освітнє середовище – це інтегроване середовище інформаційно-освітніх ресурсів (електронні бібліотеки, навчальні системи і програми) програмно-технічних і телекомунікаційних засобів, правил їхньої підтримки, адміністрування і використання, що забезпечують єдині технологічні засоби інформації, інформаційну підтримку і організацію навчального процесу, досліджень, професійне консультування [6, с. 91].

Основна мета інформаційно-освітнього середовища закладу освіти – сприяти формуванню мотивації особистості до саморозвитку, самоосвіти через надання необхідних інформаційних ресурсів та забезпечення відкритого і повноцінного доступу до інформації.

Поняття «інформаційно-освітнє середовище» – відносно новий термін, що став останнім часом широко використовуватись. Головними критеріями такого середовища є: 1) наявність системи засобів спілкування; 2) наявність системи засобів самостійної роботи з інформацією і 3) наявність інтенсивного спілкування між учасниками навчального процесу. Таким чином, інформаційне середовище – складова частина і технологічна основа середовища навчання і частина інформаційного простору, а її ключовим компонентом виступає комп'ютер, що є засобом здобуття інформації, її обробки і оновлення знань [4].

Технічно інформаційно-освітнє середовище будується за допомогою інтеграції інформації на традиційних і електронних носіях, комп'ютерно-телекомунікаційних технологіях взаємодії, віртуальних бібліотек, розподілених баз даних, навчально-методичних комплексів і розширеного апарату дидактики.

Організація у ПТНЗ ІОС дозволяє викладачам більш ефективно упроваджувати інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) і ресурси мережі Інтернет на різних етапах традиційної системи навчання, створювати Інтернет-заняття, інтегровані уроки, розробляти й використовувати власне програмне забезпечення і цифрові освітні ресурси, використовувати медіатеки та ін. Для учнів таке середовище дозволяє: використовувати Інтернет-технології в організації додаткової освіти; використовувати комп'ютерні технології для підготовки до занять; застосовувати тренувальні тестування; брати участь в Інтернет конкурсах і олімпіадах; обговорювати актуальні проблеми на форумі, в Skype, на сайті навчального закладу; інтелектуально й психологічно готуватися до подальшого продовження освіти; навчитися працювати з інформацією, представленою в різних формах, відбирати і систематизувати науковий матеріал, створювати повідомлення, доповіді на задану тему та ін. Засоби ІКТ є тими чинниками, що створюють необхідні передумови для виникнення внутрішньої мотивації діяльності особистості в умовах комп'ютерного навчання, особливо тоді, коли вони адаптовані до особливостей учнів, складу їхнього мислення, рівня наявних знань. У цьому випадку вони починають одержувати задоволення від самого процесу навчання, незалежно від зовнішніх мотиваційних чинників.

Завдяки впровадженню інформаційно-комунікаційних технологій та ІОС змінюється форма і зміст професійної освіти, важливим стає для професійно-технічного навчального закладу не тільки дати знання, а сформувані важливі і значущі для суспільства і професії компетентності, які необхідні майбутнім фахівцям для професійної і соціальної адаптації в новому інформаційному суспільстві, що пов'язано з визначенням статусу випускника як підсумкового продукту освіти. А тому змінюється методологія діяльності сучасного викладача – навчити майбутнього кваліфікованого робітника працювати з інформацією.

Останнім часом система професійної освіти зазнає значних змін, які пов'язані з необхідністю подолання суперечностей між традиційним темпом навчання і потоком нових знань, що постійно збільшується. Розвиток комп'ютерної техніки і та ІКТ дає можливість створювати сприятливі умови для формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх кваліфікованих будівельників. ІКТ володіють універсальним акумулюючим потенціалом, дозволяють подолати розрізненість і роздрібненість, яка притаманна традиційній системі освіти.

Являючи собою єдину систему апаратних засобів програмного забезпечення спеціалістів та користувачів, різноманітних баз даних, а також інших елементів, що сприяють реалізації інформаційних процесів, таке середовище вирізняється наступними властивостями змістового плану. Так, по-перше, це – наявна інформативність, пов'язана з насиченістю джерелами, які забезпечують інформаційну щільність і створенням умов одержання необхідних для користувача даних, відомостей, гіпотез, теорій та ін. Другою властивістю досліджуваного середовища є цілеспрямованість на комплексний розгляд матеріалів інформаційних ресурсів. Третя властивість визначається системністю як здатністю компонентів системи до взаємодії за для встановлення зв'язків між існуючими знаннями і отриманням нової інформації. Четверта властивість пов'язана з інтеграцією в навчальний процес інформаційних об'єктів і технологій з урахуванням вікових і індивідуальних особливостей, оперативним внесенням коректив в процес комунікації, його орієнтуванням на загальнокультурні проблеми. П'ята властивість пов'язана з керованістю – здатністю середовища змінюватися під цілеспрямованим впливом соціального та технологічного чинників, налагоджувати прямі та зворотні зв'язки з користувачем, враховувати вікові та індивідуальні особливості тих, хто навчається, для подальшого розвитку та вдосконалення. Шоста – соціальність, яка торкається соціальних аспектів створення, впровадження та адаптації інформаційних технологій у відповідних предметних сферах.

Не зважаючи на те, що в центрі процесу навчання з використанням ІКТ знаходяться самостійна пізнавальна діяльність учнів і їх самостійна робота, спрямована на формування необхідних навичок, умінь і професійних компетенцій, успішність і якість навчання з використанням ІКТ значною мірою залежать від ефективності організації ІОС та методичної якості матеріалів, що використовуються, а також керівництва, майстерності викладачів, що моделюють її згідно з педагогічними цілями освіти.

Оскільки створення ІОС спрямоване на реалізацію умов для усвідомлення учнями особливостей майбутньої професійної діяльності, – воно створює найкращі умови для розвитку прагнення до професійного самовдосконалення стосовно оволодіння ІКТ, до набуття глибини й системності знань стосовно ІКТ; інформаційне освітнє середовище акцентує увагу на розвитку особистісних якостей, необхідних для успішного опанування майбутньої професії, серед яких чільне місце належить інформаційно-комунікаційній

компетентності й дозволяє кожному учневі побудувати індивідуальну освітню траєкторію.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Не претендуючи на вичерпність висвітлення даної проблеми, тим не менше вище викладене дає можливість зауважити, що інформаційно-освітнє середовище має всі можливості забезпечити реалізацію необхідних умов для формування самостійності та потреби в постійній самоосвіті учня, його інформаційно-комунікаційної компетентності та успішності професійної адаптації і самореалізації.

Актуальними напрямками подальшої розробки окресленої проблеми є експериментальна перевірка даної педагогічної умови формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі в процесі професійної підготовки.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

- 1.Алексюк А. М. Організація самостійної роботи студентів в умовах інтенсифікації навчання: навч. посіб. / А. М. Алексюк, А. А. Аюрзанайн, П. І. Підкасистий, В. А. Козаков та ін. – К.: ІСДО, 1993. – 336 с.
- 2.Андреев В. И. Педагогика. Учебный курс для творческого саморазвития. – 2-е изд. / В. И. Андреев. – Казань, 2000. – 600 с.
- 3.Бражнич О. Г. Педагогічні умови диференційованого навчання учнів загальноосвітньої школи: дис. ... канд. пед. наук / О. Г. Бражнич. – Кривий Ріг, 2001. – 238 с.
- 4.Виды сред в образовании // Курс подготовки модераторов для системы дистанционного обучения / Под. рук. Е. С. Полат. Режим доступа: <http://courses.urfu.ac.ru/eng/u7-9.html>.
- 5.Зеер Э. Ф. Профессиональное становление личности / Э. Ф. Зеер. – Свердловск: Изд-во Урал. Ун-та, 1988. – 120 с.
- 6.Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання: словник термінів / М. Ю. Кадемія. – Львів: СПОЛОМ, 2009. – 260 с.
- 7.Курлянд З. Н. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р.І. Хмельюк, А. В. Семенова, І. О. Бартенєва, І. М. Богданова. – 3-є вид., переробл., доповн. – К.: Знання, 2007. – 495 с.
- 8.Педагогическая энциклопедия. Т. 3. – М.: Сов. энцикл., 1966. – С. 487–498.
- 9.Скибицкий Э. Г. Информационно-образовательная среда вуза как средство формирования профессионализма студентов / Э. Г. Скибицкий // Информатизация в образовании. – 2008. – № 8. – С. 15–29.

REFERENCES

- 1.Aleksyuk, A. M. (1993). *Organizaciya*

samostijnoi roboti studentiv v umovah intensifikacii navchannya: navch. posib. [The organization of independent work of students in conditions of the intensification of education: textbook. manual.]. Kyiv.

2. Andreev, V. I. (2000). *Pedagogika. Uchebnyj kurs dlya tvorcheskogo samorazvitiya.* – 2-e izd. [Pedagogy. Training course for creative self-development]. Kazan.

3. Brazhnic, O. G. (2001). *Pedagogichni umovi diferencijovanogo navchannya uchniv zagal'noosvitn'oi shkoli.* [Pedagogical conditions of differentiated training of pupils of secondary school]. Krivij Rig.

4. *Vidy sred v obrazovanii // Kurs podgotovki moderatorov dlya sistemy distancionnogo obucheniya.* [The types of environments in education // training of moderators for the distance learning system]. / Pod. ruk. E.S. Polat. Rezhim dostupa: <http://courses.urfu.ac.ru/eng/u7-9.html>.

5. Zeer, E. F. (1988). *Professional'noe stanovlenie lichnosti.* [Professional development of the individual]. Sverdlovsk.

6. Kademiya, M. YU. (2009). *Informacijno-komunikacijni tekhnologii navchannya: slovník terminiv.* [Information and communication technology learning: Glossary]. L'viv.

7. Kurlyand, Z. N. (2007). *Pedagogika vishchoi shkoli: Navch. posib.* [Higher school pedagogics: Textbook. allowance]. Kyiv.

8. *Pedagogicheskaya enciklopediya.* [Pedagogical encyclopedia]. Moscow.

9. Skibickij, E. G. (2008). *Informacionno-obrazovatel'naya sreda vuza kak sredstvo formirovaniya professionalizma studentov.* [Information educational environment of the University as a means of formation of professionalism of the students]. Kyiv.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

СОРОКВАШИН Сергій Володимирович – аспірант Дніпропетровського університету ім. Альфреда Нобеля.

Наукові інтереси: методика навчання комп'ютерних дисциплін у професійно-технічному навчальному закладі, формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

SOROKVASHIN Sergiy Volodymyrovych – postgraduate student, Dnipropetrovsk University Alfred Nobel.

Circle of research interests: methods of teaching computer science in vocational education, the formation of information and communication competence of future skilled workers.

Дата надходження рукопису 05. 08. 2017 р.

УДК 377.8.011.3

ФЕСЕНКО Оксана Сергіївна – пошукувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка e-mail: 777oxana7@i.ua

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-ТВОРЧЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Для успішного здійснення формування методичної компетентності майбутнього вчителя початкової школи під час вивчення природничих дисциплін недостатньо тільки знати «як навчати», щоб бути методично грамотним. Можливість формування методичної компетентності у майбутнього вчителя початкової школи залежить від глибини, науковості, ґрунтовності, цілісності володіння змістом природничих дисциплін. Майбутній учитель початкової школи повинен володіти високим рівнем предметної природничої компетентності, тобто, знати

«чому навчати» школярів на уроках «Природознавства». Отже, питання створення інтелектуально-творчого освітнього середовища у процесі вивчення природничих дисциплін майбутніх учителів початкової школи у педагогічному коледжі являється актуальним і своєчасним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Ідея використання середовища як засобу для впливу на розвиток особистості та її здатностей не є новою у педагогіці. У науковій літературі підкреслюється виняткова роль середовища як чинника впливу на особистість (поруч із спадковістю, вихованням, діяльністю) [1, 3, 4]. Над питанням організації освітнього